

Val net per al Genovès

L'associació 'Amics del Genovès' ha nascut per homenatjar el millor jugador de pilota valenciana de tots els temps. Una carrera brillant com la seua mereix el qualificatiu de val net, el quinze que marca la fi d'una partida en què el rival no ha fet cap punt.

El Xiquet del Genovès ha estat present en els mitjans de comunicació des del 1972, any en què debutà com a professional en el món de la pilota, quan només tenia disset anys. Ara són els seus seguidors més fidels els qui han aixecat la mà i han pres la paraula, i és que el 7 de maig d'enguany, en la seu de la Federació de Pilota Valenciana, es va constituir l'associació Amics del Genovès.

Però aquesta història havia començat uns mesos abans, quan s'havia fet el calendari del Campionat Individual d'Escala i Corda, Trofeu President de la Generalitat. La Federació hi va convocar Paco perquè n'havia estat campió l'any anterior. Però el Genovès va dubtar i va decidir de demanar consell a uns quants amics, entre ells a Toni Mollà i a Benedicte Vijuescas, actual president de la societat. "Però resulta molt difícil d'aconsejar un monstre -afirma Vijuescas-; per això li demanàrem la seua opinió i ens respongué que creia millor de no participar-hi, de retirar-se". Els qui l'aconsejaren acceptaren la decisió del "monstre" però amb una puntualització: que li volien retre un homenatge d'adéu de la major dignitat. "El que no podíem consentir era que Paco passara de trobar-se en el cim en 1995 a desaparèixer sobtadament en 1996".

L'homenatge, el dissenyaren entre Josep Catalunya, Manolo Fuster, Toni Mollà i Benedicte i van posar com a primer plat una sèrie de partides de pilota. El "Va de bo" fou cantat per primer cop en el car-

rer de la Font del Genovès, el poble de Paco. L'escola municipal va jugar a raspall, la modalitat més antiga, contra la de la Llosa de Ranes. I el Genovès, Juan i Julio contra Santi, Tonet i Terrilla. Durant unes hores Francesc Cabanes i Pastor tornà als orígens, va jugar en el carrer on n'havia après, el mateix on son àvia venia cacauets i tramussos.

L'associació ha nascut per acomiadar Paco Cabanes del món professional amb l'homenatge que es mereix un mite com ell.

El segon acte fou a Murla (la Marina Alta) i, aquesta volta, amb una partida a llargues. L'equip del poble, campió d'Alacant, es va enfrontar amb Paco, Sarasol II, Grau i Fredi. La sacada, la va fer Tónico de Murla. Fou un joc preciós. Les hores van passar i ningú no s'adonà que el sol ja s'havia amagat.

La pròxima partida serà a Borriana (la Plana Baixa), el 30 de setembre, i hi jugaran a l'alt corda. El dia 9 d'octubre Paco i Sarasol s'enfrontaran contra les primeres figures basques a Bétera (Camp de Túria); el mes de novembre jugaran

en el trinquet de Benidorm (la Marina Baixa) i el 14 de desembre en el de Pelai, València, on l'homenatjat va debutar el 23 d'abril de 1973.

D'una altra banda, als amics del Genovès, els agradaria que la Direcció d'Esports perllongara a Paco el contracte de director de les Escoles d'Elit de Pilota per tres o quatre anys més. L'ajornament li permetria d'acabar la sembradura de l'any passat, quan va recórrer les escoles municipals per seleccionar uns quants xiquets i iniciarlos en el món professional.

Un estament per damunt de la federació. Amics del Genovès es va crear amb l'objectiu prioritari d'organitzar un programa en homenatge al seu ídol, però no per això desapareixeran quan tot s'haurà acabat. Després del desembre treballaran en la creació d'un estament de la pilota que estiga per damunt la Federació, dels poders públics, que done un impuls nou a l'esport valencià i que reculli totes les tendències polítiques i culturals. Quan arriba l'hora de parlar de política, Benedicte Vijuescas insisteix a dir que en el món de la pilota no hi ha recels ni manies, "Paco és una persona que uneix", diu, i té raó. En qüestions de pilota, hi participa tothom, cap ajuntament no hi posa pegues, siga del color que siga.

Fer-se amic del Genovès és molt fàcil, tan sols cal ingressar cinc mil pessetes i et converteixes en soci d'honor. L'agraïment arriba en forma de samarreta, amb el lema "Jo sóc amic del Genovès" i una targe-

ta. Ara com ara, com diu Vijuescas, això dels socis és una incògnita. "Però és que hem pillat un mal moment, perquè el mes d'agost tot hom fa vacances. Ja veuràs com les coses canviaran pel setembre".

Una partida de llegenda. Res de tot açò no passaria si Francesc Cabanes no fóra tan tossut, si el seu amor propi s'haguera apagat, si no haguera perdut contra el seu alumne i deixeble Sarasol el títol de campió individual que havia arrossegat durant sis anys. Fou un diumenge del 1992, en el Trinquet Sagunt, com sempre. Paco tenia trenta-vuit anys i Enric, vint-i-vuit; la diferència d'edat no va perdonar. "És molt lleig perdre, mai no m'ha caigut bé. En cap cas no m'agrada perdre, ni en les cartes. I crec que em moriré de vell i no m'hi hauré acostumat". Amb aquestes paraules va respondre Paco quan Toni Mollà li va demanar com recordava el dia que Sarasol li havia guanyat la primera final del Campionat Individual. També va afegir que qui és cabota, ja té prou desgràcia, i d'aquesta manera va sentenciar que es retiraria essent campió del món professional, només campió.

La gestació d'una llegenda

Tot va començar un 20 de desembre de 1954 en el municipi del Genovès, quan arribà al món el tercer fill de Carme i Josep el Teuler. Era Francesc Cabanes i Pastor, ben aviat el Xiquet del Genovès, com l'han conegut en el món esportiu.

A setze anys va debutar de juvenil i, un any més tard com a professional.

En 1975 va guanyar el Campionat Especial, juntament amb Garcia, i fou nomenat millor esportista de l'any. Va vestir la faixa roja, el símbol del lideratge en pilota valenciana i el Genovès només se l'hagué de traure en dues ocasions.

En 1976, 1978, 1979, 1981, 1983, 1984 i 1989 tornà a ser campió. En 1985 va començar el Campionat Individual d'Escala i Corda, Trofeu President de la Generalitat, en el qual Paco es va proclamar campió.

En 1988, 1989, 1990 i 1991 va vèncer una vegada més. Gràcies a aquestes victòries el Genovès aconseguí, de propietat, el Trofeu President de la Generalitat, un fris grec que simbolitza l'origen de la pilota.

En 1991 la Generalitat li va concedir la Medalla d'Or pels seus mèrits esportius, la màxima distinció donada per la institució en el món de la cultura, la investigació i l'esport.

En 1992 va perdre la final del Campionat Individual d'Escala i Corda contra Enric Sarasol.

L'any 1993 la selecció valenciana de pilota, encapçalada per Paco, es va proclamar vencedora del I Torneig Cinc Nacions al Llarg jugat a València. L'any següent foren sots-campions.

Al llarg de la seua vida el Genovès ha jugat a frontó contra els millors juga-

dors de pilota basca com ara Intxauspe o Martinikorena.

En 1995, trencant tots els pronòstics, Paco va reprendre el títol de campió davant Àlvaro, un jove de vint anys de Faura (Camp de Morvedre).

Per acabar-ho d'arrodonir el xiquet del Genovès ha estat guardonat amb diverses condecoracions privades i oficials, com ara el Saque de la Federació de Pilota, la Hoja de Laurel, la txapela basca, i amb algunes més dels mitjans de comunicació, a banda del premi El Temps d'esports a la darrera edició dels Premis Octubre.

Ara, amb la faixa roja de penyora, el Genovès diu que se'n va, que es retira i deixa pas a la joventut. Per això el gran homenatge, perquè se'n vaja amb tots els honors, amb la grandesa d'un campió. **Caterina Úbeda**

"El Genovès és un mite"

—*Sap jugar a pilota, Toni?*

—No, no hi he jugat mai. N'he estat afeccionat tota la vida i no m'he perdut ni una partida, però jugar-hi, què dius!

—*Quin és el primer colp de Paco que li ha quedat gravat?*

—Un bot de braç buscant la llotgeta de sota la part del dau en el trinquet de Mas-samagrell.

—*Per què va escriure Una partida de llegenda?*

—Jo tinc la desgràcia de deixar els llibres inacabats. Vaig començar a fer un llibre sobre Paco i no el vaig acabar del tot perquè Paco tornà a ser campió als quaranta-un anys i això, és clar, no ho vaig poder dir en el primer llibre. Quan va sorgir la idea de fer-li un homenatge, vaig pensar que era la meua oportunitat i vaig publicar *Una partida de llegenda*, que es pot considerar una segona part del primer.

—*No creus que de tant en tant exagera?*

—El que passa és que jo sóc un poc mitòman i em solc fascinar per alguns personatges com el Genovès. Per aquesta raó vaig escriure el llibre de Tàndem i també perquè era una manera d'apropar-me més a la gent, de conèixer-la millor. Com hauràs vist, tant en el primer llibre com en el segon, la part estètica té un relleu important, i és que a banda la qüestió esportiva, el joc de la pilota té, per a mi, un valor estètic molt gran i això ho vaig voler recollir per escrit. El que també he pretès és unir el símbol popular que representa el Genovès amb la cultura, culta. És una cosa que m'importa especialment, perquè crec que en el País Valencià la cultura intel·lectual i la popular han anat per dos camins molt separats, i això ha estat una de les nostres mancances. El que no volia de cap de les maneres és que el Genovès fóra un personatge desconegut dels sectors intel·lectualitzats.

—*Tal vegada tenia por que algun dia el poble valencià no oblidara el mite...*

—Crec que això seria difícil que passara, perquè Paco és un home que es fa amb tothom, una persona molt assequible i difícil d'oblidar. Des que en el País Valencià tenim mitjans públics en valencià ell és molt més conegut que, per exemple, en aquests darrers vint anys. És una llàstima que Paco tinguera els anys d'esplendor quan encara no teníem televisió autonòmica i els mitjans de comunicació encara no es feien ressò de la pilota.

—*Destacaria res de Paco Cabanes?*

—Ui, el que passa és que ara ell i jo som molt amics... És un xic molt sa, sincer, massa bona persona, que juga i ha jugat sempre amb el cor. Això és el que distingeix els grans herois, que juguen més amb el cor que no amb el cervell. Amb les qualitats físiques que té Paco, si haguera jugat amb el cervell, als cinquanta-

cinc anys encara seria campió. Però no ho ha fet i per això ha tingut tantes lesions i té les mans desfetes; ha acceptat desafiaments que no havia d'acceptar... Mai no ha jugat a la defensiva, sinó sempre a guanyar, sempre a totes, i a mi em fa molta gràcia.

—*Quin significat té Paco Cabanes?*

—Paco Cabanes és una persona i el Genovès és un símbol. Personalment, els mites no em fan gaire gràcia, però sempre dic que si han d'existir és preferible que la gent es reconega en Paco abans que en Maradona, per exemple. Els mites de carn i os són menys perillosos, perquè pots desmitificar-los, i Paco Cabanes, el Genovès, és un símbol molt pròxim, molt d'anar per casa, i això és el que l'humanitza.

—*Queda alguna cosa per dir de Paco?*

—No, que jo sàpia...

—*Li ho deia perquè diu que sempre deixa les coses a mitges...*

—Sí, sí, ja ho sé. No en queda cap i, si cap en sorgeix, ja escriurem un altre llibre. **Caterina Úbeda**

Toni Mollà: "Paco és un símbol molt d'anar per casa."

Va entrar en el trinquet vestint la faixa roja i amb ella volia eixir-ne. "Des d'aquell dia vaig viure amb la idea de tornar a guanyar", i ho aconseguí, el 9 de juliol del 1955, de bell nou en Sagunt.

Ximo Oltra, també de Genovès, va perdre contra Paco i Enric Sarasol contra Alvaro, un jove de Faura. Paco ja tenia "trenta-deu" anys fets, com li agrada de dir, i el seu contrincant, només vint. El Xiquet de Genovès va convertir el 60 per 35 del 1992 favorable a Sarasol en un 60 per 55 en favor seu. Fou una partida memorable, la que donà peu a Toni Mollà, biògraf del "monstre", a escriure el llibre *Una partida de llegenda*, la del 9 de juliol, que l'associació Amics del Genovès ha editat. En la primera pàgina Paco es presenta de la mateixa manera que l'espadaixí espanyol Íñigo Montoya en *La princesa prometedora*: "Sóc Paco Cabanes i Pastor. Vaig nàixer el dia 20 de desembre de 1954 al Genovès, a la comarca de la Costera, on no he deixat de viure mai. Quan jo vaig vindre al món, els meus pares ja tenien altres criatures: la meua germana Carme i el meu germà Pepe." Amb un "prepara't a morir" com a cloenda i repetint-lo en cada partida seria una còpia no fictícia de Montoya, el batusser espanyol.

Amics del Genovès també prepara una sèrie de materials impresos i d'audiovisuals per popularitzar la figura del mite, entre ells un vídeo que recull la partida contra Alvaro. No hi ha cap dubte que Paco pot deixar amb tota la tranquil·litat del món la vida professional. La seua trajectòria ha estat neta i brillant, digna del campió que és. Té tota una col·lecció de trofeus i títols, i també d'amistats. Els amics no es cansen de lloar-lo, "la seua senzillesa el fa gran", va dir Vijjescas. O les paraules de Toni Mollà en el llibre *El Genovès*, de Tàndem, "Tenir un campió com aquest és un punt envejable més enllà de la sobreestima beata. (...) El seu nom durarà mentre dure aquesta cultura nostra. Siga com siga, sense el Genovès nosaltres els valencians no seríem tampoc exactament els mateixos".

Caterina Úbeda